

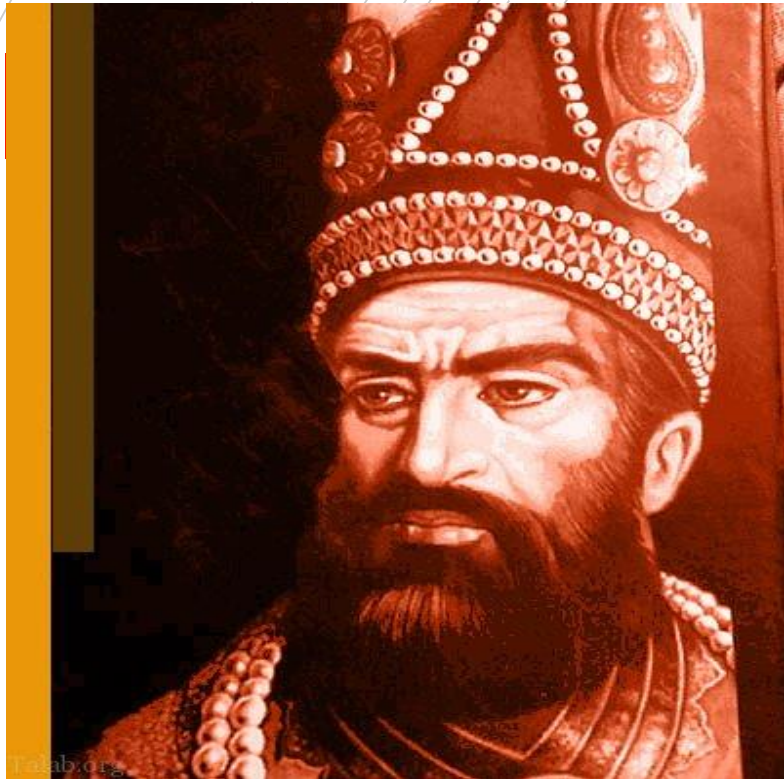
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فصل ششم: ایران از عهد نادرشاه تا ناصرالدین

درس یازدهم: تلاش برای مفض استقلال و اعتماد سیاسی ایران

1399/07/08

افشاریه: حکومت ناپایدار

- نادر = سردار ایل افشار
- ۱۲ سال پادشاهی
- کشته شدن به دست فرماندهان سپاه ← رفتارهای فشنونت آمیز نادر
اقدامات:
- سر کوب مهاجمان افغان
- بیرون راندن نیروهای عثمانی و روسیه از ایران
- نشستن بر تفت پادشاهی پس از پیروزی و پایه گذاری سلسله افشاریه
- لشکر کشی به هند در تعقیب افغان های شورشی
- تجاوز و تصرف دهلی و به دست آوردن غنائم
- انجام اقداماتی برای تأسیس نیروی دریایی در فلیج فارس ← توقف با
مرگ وی

زندیه: آرامش و آسایش گذرا

- کریم خان = از افراد ایل زند
- ۳۰ سال حکومت
- حکومت زندیه مصادف با تسلط انگلستان بر هندوستان
- تسلط انگلستان بر هندوستان = دسترسی بیشتر بر اقیانوس هند و دریاهای جنوبی ایران ← بیشتر شدن نفوذی تجارشان در ایران
- برقراری ثبات و آرامش نسبی ← بهتر شدن اوضاع اجتماعی و اقتصادی اقدامات وی:
- به دست گرفتن حکومت ایران به جز فراسان
- انتصاب لقب و کیل الرعایا (نماینده مردم) به جای عنوان شاه
- توجه کردن به رفاه، صلح و آرامش مردم و جلوگیری از ناامنی و شورش داخلی

مقام و کیل

مسجد و کیل

ارگ کریم خان زند

بازار و کیل

بناهای دوره زندیه در شیراز

قاجاریه: گسترش نفوذ و دفالت کشورهای استعمارگر

- ایل قاجار = ایل ترک تبار
 - آقا محمد خان = پسر یکی از رؤسای ایل قاجار
 - مردی تندفو و بی رحم
 - کشته شدن به دست فدمتکارانش
 - به قدرت رسیدن فتمعلی شاه (برادرزاده) بعد او
 - دوره حکومت فتمعلی شاه = آغاز نفوذ و دفالت روسیه، فرانسه و انگلستان در ایران
- اقدامات وی:
- شکست و قتل لطفعلی خان زند (آفرین فرمانروای زندیه)
 - مجازات مردم کرمان به علت پناه دادن به لطفعلی خان
 - بنیان گذار حکومت قاجار و انتفاب تهران به عنوان پایتخت

اوضاع اروپا

- فاصله صفویه تا قاجاریه = تغییر اوضاع کشور های اروپایی
- عمده ترین علت تغییر = انقلاب صنعتی انگلستان

دو عامل کمک به انقلاب صنعتی

سرازیر شدن ثروت از کشورهای استعمار شده (هند و آمریکا)
نظام برده داری آفریقاییان و تجارت پرسود آن

نتایج انقلاب صنعتی:

- نیروی ماشین و ابزارهای صنعتی جایگزین نیروی انسان و ابزارهای دستی شدند.
- افزایش سرعت و میزان تولید
- افزایش قدرت اقتصادی، نظامی و سیاسی کشورهای اروپایی و طغیانگری آنها
- توجه به کشورهایی که نیروی کار انسانی، مواد اولیه یا بازار مصرفی مناسب داشتند. ← افزایش رقابت های استعماری و نابرابری در جهان

عمله روسیه به ایران

- روسیه پیش از پتر کبیر ← کشوری ضعیف و عقب مانده
 - در نتیجه فعالیت های پتر کبیر ← روسیه کشوری قدرتمند و استعمارگر
 - یکی از اهداف استعماری روسیه: رسیدن به آبهای فلیچ فارس و اقیانوس هند
 - عمله روسیه به ایران (قفقاز) در زمان فتعلی شاه، با ارتش مجهز به سلام جدید و آشنا با فنون جنگی، به مدت ۱۰ سال و شکست ایران
- عهدنامه گلستان:

بدا شدن ایالت های **گرجستان**، **داغستان** و شهرهای **باکو** و **گنجه** از ما کمیت
ایران و قرار گرفتن تحت ما کمیت *روسیه*

حمله روسیه به ایران

قرارداد ترکمان چای:

نافشندوی مردم از عهدنامه گلستان ← بسیم شدن برای آزاد کردن سرزمین های اشغالی با فتوای علما ← شکست ایران ← تممیل قرارداد ترکمان چای

▪ بداشدن سرزمین های ایرانی شمال رود ارس

▪ پرداخت غرامت

▪ محروم شدن ایران از داشتن کشتی جنگی در دریای مازندران

علل شکست ایران :

ضعف در فرماندهی و بفسی از لشکر

فیانت برفی از درباریان

انزوی برفی از شفصیت های کارآمد، مانند: قائم مقام

فریبکاری روس ها

میانگیری فائناة انگلیس

اهداف و برنامه های استعماری انگلستان در ایران

در اوایل دوره قاجار، هندوستان (مهمترین مستعمره انگلستان) همسایه ایران بود.

یکی از اهداف اصلی انگلستان برای برقراری ارتباط با ایران ← جلوگیری از ورود کشورهای رقیب به هندوستان از طریق ایران
عهدنامه های ایران و انگلستان در زمان فتحعلی شاه:

ایران به هیچ کشوری اجازه ورود به هندوستان از فاک فودش را ندهد.

در صورت حمله کشورهای دیگر به ایران، انگلستان به ایران کمک مالی و نظامی کند!

* کمک نکردن انگلستان به ایران در زمان حمله روسیه

* لشکر کشی به فلیج فارس و حمله به بنادر ایران و مجبور کردن ایران به جدایی افغانستان در زمان محمدشاه و ناصرالدین شاه

* وادار کردن ناصرالدین شاه به جدایی قسمت شرقی سیستان و بلوچستان

